

«Дьиэ кыыллара»

**кыра кинигэни улахан бөлөх оҕолоро
төрөппүттэринээн оңоруулар**

Автор: Санникова Дария Витальевна

**Организация: МБДОУ «Туматский
детский сад «Олененок»**

**Населенный пункт:
Республика Саха (Якутия),
с. Тумат Усть-Янский улус**

«Дьизэ кыыллара» (улахан бөлөх оҕолоругар)

Сыала –соруга: Оҕолору төрөппүттэрин кытта тэннэ дьарыктатан дьизэ кыылларын кытары билиһиннэри

Тутулуга:

1. үөрэтии: дьизэ кыылларын туһунан билиини бигэргэтии.

Оҕолор сөпкө санаралларын сайыннарыы, дьизэ кыылларын саңаларын үтүктүү.

2. Сайыннарыы:

-Тылы сатаан саңарыыга эрчийии.

-Тыл саппааһын байытыы (ыт – үрэр, куоска – ньаабыныыр, ат – кистиир)

3. Иитии :

Иитээччини болҕойон олорон истии.

Тыа олобун кытта билиһиннэри.

Төрөппүттэрин кытта хоһоон айыытыгар бииргэ дьарыктаны.

Бэйэ бэйэни убаастаһы.

Кирири чааһа:

Воспитатель: Дьарыкпытын саңалыахпыт иннинэ тылбытын эрчийэр эрчиллиилэрбитин оңоруохха.

Бастакы эрчиллии: «үөрүү – хомойуу»

Иккис эрчиллии: «Минньигэс барыанһа»

Үһүс эрчиллии: «Дорҕооннор» (А, О, У).

Оҕолоор, истиң эрэ, ким эрэ тоңсуйар дии ?

Киририң, киририң. Аан аһаҕас. (Почтальон кирири)

Почтальон: Дорооболоруң, оҕолоор. «Олененок» детсад улахан бөлөбө дуо? (Аһа)

Эһиэхэ сурук аҕаллым.

Воспитатель: Баһыба. Керүөххэйиң эрэ, ким биһиэхэ сурук ыппыты?

Ааҕар (Күндү оҕолоор, мин эһигини бэйэм дэриэбинэбэр ыңырабын.
Кэлиэхтэрэ диэн күүтэбин, эбээ Маайа)

(Массыына тыаһыыр)

-Хайа, оҕолор, барабыт дуо, эбээ Маайа дэриэбинэтигэр?

- Ааһа (Сөбүлэхэллэр)

- Тугунан биһиги барабытый? оҕолоор?

-Массыынанан. (Воспитатель кепка кэтэр, илиитигэр уруул тутар)

Суоппар: Айанца сэрэхтээх буолуохтаахпыт, бары тутуһабыт

- Кэллибит, оҕолор, эбээ Маайа дэриэбинэтигэр.

Эбээ Маайа: Дорооболоруң, оҕолоор. Ыңырыбын ылынан миэхэ
ыалдытты кэлбиккитигэр олус үөрдүм. Мин манна бэйэм эрэ олоһор
буолбатахпын. Эһигини бэйэм дьиэм кыылыларын кытары билиһиннэриэм.

Оҕолоор, биһиэхэ ыраабы чугаһатар, сыыдам айаннаах ким баарый?

Слайд (Ат) көстөр

Ваня ийэтинээн ат туһунан хоһооннорун ааҕалларын истиэххэ эйин эрэ.

Маладыастар, махтал, наһаа үчүгэй хоһоону иһиттибит.

Онтон бу?

Слайд (кулунчук)

Маладыастар.

Көрөргүт курдук Элэмэс оҕото олус кыраһыабай дьүһүннээх.

Элэмэс оҕотун ким диэн ааттыыларый? (кулунчук)

Маладыастар.

Кулунчук саңарарын ким истибитэй ? үтүктэн иһитиннэриң эрэ

Оо, маладыастар.

Физкуль-минутка. Билигин аралдыһа таарыйа бары туруоххайың эрэ.

Ат туйабын тыаһын аһахпытынан үтүктэн көрүөбүң эрэ.(маладыастар)

Аны билигин атахпытынан.

Маладыастар. Олоппоспутугар олоруоххайың эрэ.

Оҕолор, өссө дьиэ кыылыгар ханнык кыылылар баалларый?

Экраны көрдүбүт эрэ.

Слайд (сибинньэ) көстөр

Эһиги ханнык кылы көрөбүтүй? (сибинньэ)

Маладыастар.

Билигин дыэ кыла сибинньэ туһунан хоһооннорун аабыахтара Маша ийэтинээн.

Маладыастар, махтал, наһаа үчүгэй хоһоону иһиттибит

Слайд (сибинньэ оҕото) көстөр

сибинньэ хайдах санарарый?

Маладыастар

өссө ханнык дыэ кыла баар этэй ? экраны көрүөххэин эрэ.

Слайд (Куоска)

Маладыастар.Кимиэхэ дыэтигэр куоскалаабы оҕолоор?

Билигин куоскаларын туһунан Вера ийэтинээн айбыт хоһооннорун истэбит.

Маладыастар, махтал, наһаа үчүгэй хоһоону иһиттибит

Куоскалар эмиэ оҕолоох буолаллар.

Слайд (куоска оҕото)

Куоска санатын ким үтүктэн иһитиннэриэбэй?

Маладыастар.

Маладыастар оҕолоор, кэлэн ыалдыттаабыккытыгар махтанан туран кэһиибин биэрэбин. Аны да кэлэр буолаарың. Көрсүөххэ диэри.

(Массыына тыаһыыр) Воспитатель кепканы кэтэр, уруулу илиитигэр ылан айанныыр.

Суоппар: Кэллибит (олоролор)

Воспитатель:

- Оҕолоор, бугун биһиги ханна бара сырыттыбыт?

- Кимиэхэ ыалдыттаатыбыты?

- Ханнык дыэ кылланын көрдүбүтүй?

Маладыастар. Бу хоһооннорбутун кыра кинигэбитигэр эбии киллэрэн иһиэхпит. Аныгыскы дьарыкка өссө 3 дыэ кылын туһунан эбии билиэхпит.

Биһиги бүгүңнү дьарыкпыт манан түмүктэнэр.